

הכנסת העשרים ושלוש

יוזמת: חברת הכנסת ע'דיר כמאל מריח

64/23/פ

הצעת חוק פרסום אסמכתאות בדבר השכלה ותעסוקה של נבחרי ציבור (תיקוני חקיקה), התש"ף-2020

תיקון חוק חסינות 1. בחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א-1951¹, אחרי חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם
סעיף 1א13 יבוא:

2א13. (א) חבר כנסת יגיש ליושב ראש הכנסת, בתוך 30 ימים מיום תחילת כהונתו כחבר הכנסת, מסמכים ותעודות המוכיחים השכלה גבוהה או מקצועית, בארץ ובחוץ לארץ, ועיסוקים קודמים, שהוא מבקש שיצינו באתר האינטרנט של הכנסת.
(ב) באסמכתאות כאמור בסעיף קטן (א) יפורטו אלה:

(1) לעניין השכלה – שנות הלימוד וכל תעודה שהתקבלה בסופן;

(2) לעניין עיסוק – תקופות ההעסקה והיקף המשרה, וככל האפשר יימסר גם מסמך שניתן לפי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001².

¹ ס"ח התשי"א, עמ' 228.
² ס"ח התשס"א, עמ' 378.

(ג) לא יפורסמו באתר האינטרנט של הכנסת פרטים בדבר השכלה ועיסוקים קודמים של חבר הכנסת שלא נמסרו לגביהם אסמכתאות כאמור בסעיף זה; אסמכתאות כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של הכנסת.

בחוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), התשל"ה-1975³, אחרי סעיף 15 ג יבוא:

תיקון חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם) 2.

"פרסום אסמכתאות בדבר השכלה ותעסוקה (א) ראש רשות יגיש לשר הפנים, בתוך 60 ימים מיום תחילת כהונתו, מסמכים ותעודות המוכיחים השכלה גבוהה או מקצועית, בארץ ובחוץ לארץ, ועיסוקים קודמים, שהוא מבקש שיצוינו באתר האינטרנט של הרשות המקומית.

(ב) באסמכתאות כאמור בסעיף קטן (א) יפורטו אלה:

(1) לעניין השכלה – שנות הלימוד וכל תעודה שהתקבלה בסופן;

(2) לעניין עיסוק – תקופות ההעסקה והיקף המשרה, וככל האפשר יימסר גם מסמך שניתן לפי חוק הודעה מוקדמת לפיטורים ולהתפטרות, התשס"א-2001.

(ג) לא יפורסמו באתר האינטרנט של רשות מקומית פרטים בדבר השכלה ועיסוקים קודמים של ראש הרשות שלא נמסרו לגביהם אסמכתאות כאמור בסעיף זה; אסמכתאות כאמור יפורסמו באתר האינטרנט של הרשות המקומית.

3. הוראת מעבר מי שמכהן כחבר הכנסת או כראש רשות מקומית ביום תחילתו של חוק זה יגיש את האסמכתאות כאמור בסעיפים 1 ו-2 בתוך 60 ימים מיום התחילה; אתר האינטרנט של הכנסת או של הרשות המקומית, לפי העניין, יעודכן בהתאם, כאמור בסעיפים 1 ו-2, בתוך 100 ימים מיום התחילה.

³ ס"ח התשי"א, עמ' 228.

דברי הסבר

חוק זה נועד להסדיר גילוי של מסמכים המוכיחים זכאויות לתארים ולניסיון תעסוקתי של נבחרי ציבור, לשם מניעת הטעיית הציבור בהצגה עצמית הכוללת שימוש בתארים ובניסיון מקצועי שאינם זכאים להם.

בשנים האחרונות אנו עדים למספר פרשיות שנחשפו על ידי התקשורת, בהן נבחרי ציבור סימאו את עיניו בכך שניכסו לעצמם תארים אקדמיים ותעודות מקצוע מזויפים, כמו גם ניסיון תעסוקתי בדוי בנושאים עליהם הם שואפים להיות אמונים מתוקף תפקידם החדש.

לציבור עומדת הזכות לבחון את נבחריו, נאמניו, הפועלים בשירותו. כללי הדמוקרטיה הייצוגית מבוססים על כך שהציבור בוחר את נציגיו מתוך אמונה כי ייצגו אותו בצורה הטובה ביותר, בין השאר בזכות השכלתם, יכולותיהם, ניסיון העבר שלהם ושלל האיכויות באמצעותן הם מציגים עצמם במהלך כהונתם. הטעיית הציבור באמצעות מצג שווא שומטת את הקרקע תחת פעילותו של נבחר הציבור ופוגע באמון העם בנבחריו ובכבוד הכנסת.

לכן, מוצע לחייב נבחרי ציבור, הן בשלטון המרכזי והן בשלטון המקומי, להמציא מסמכים ותעודות המוכיחים את זכאותם לתארים ולניסיון מקצועי שהם מציגים לציבור. מוצע לקבוע כי יושב ראש הכנסת ושר הפנים, לפי העניין, ירכזו את הנושא, בחינתו והעמדתו לעיון הציבור. יודגש כי דרישה זו באה על רקע ההתפתחויות הטכנולוגיות של השנים האחרונות, שמקלות על מסירת מידע בצורה דיגיטלית. תכליתו של החוק כפולה: שמירה על כבודם של אלה שעמלו לקבלת התארים והתעודות ומניעת זילות בהם, ובנוסף, הגברת השקיפות של נבחרי הציבור, דבר שיוביל להגברת אמון הציבור ולקבלת החלטות שקולה בבחירת נציגים לרשויות השלטון.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ו בניסן התש"ף – 20.4.20